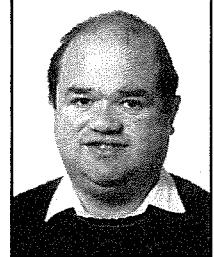

Rapport

Il-Moviment Azzjoni Soċjali (MAS) għandna bżonn u l-lum aktar minn qatt qabel

kitba ta' ALFRED GRECH

Mons. Fortunato Mizzi, illum mimli bl-ghomor waqqaf il-Moviment Azzjoni Soċjali f'Malta fl-1955. Il-ħsieb principali kien li jintegra l-valuri tal-Vanġelu fil-ħajja ta' kuljum tal-Insara – fil-ħajja tal-familja, fil-ħajja privata, fid-dinja tax-xogħol u r-relazzjonijiet industrijal, fil-politika u fil-mistrieh u d-divertiment. Dan għaliex fid-dinja l-ġidida ta' wara t-Tieni Gwerra Dinjija kien dejjem qed jikber id-distakk bejn dak li wieħed jemmen u l-mod ta' ħajja li bih jgħix. Donnu r-reliġjon u l-valuri tagħha kienu validi biss għal dawk il-mumenti qosra li wieħed jgħaddi fil-knisja.

M'għandi l-ebda diffikultà ngħid li Mons. Fortunat hu bniedem viżjonarju – b'viżjoni kbira għall-bniedem. Il-proġetti l-kbar li ħolom u li wettaq fil-ħajja twila tiegħu huma xhieda ħajja ta' dan – il-Koperattiva tal-Bdiewa u Koperattivi oħra, il-ġurnal *il-Qawmien*, ir-Radju tal-MAS, il-Kumpless tal-MAS gewwa Ĝħajnsielem. Il-MAS ġadhem bis-shiħ biex isażżeen it-tradeunioniżmu independenti. Kellu żewġ *trade unions*, waħda l-*Workers and Family Union* (WFU) u oħra għall-ħaddiema nisa, Organizzazzjoni Impjegati Nisa (OIN). Flimkien kellhom 'il fuq minn 4000 membru. Meta nħass il-bżonn, il-MAS ittrasferiet il-membri tagħha lil *union* independenti li saret l-UHM, minkejja li dan kien ifisser sagrifċċeju finanzjarju kbir. Dan hu xi ftit mill-frott ta' Mons. Mizzi.

U jekk il-MAS f'Malta nbeda minn bniedem ta' din l-istatura, xejn inqas nistgħu ngħidu għal Ghawdex fejn il-MAS dahal fl-1957 grazzi għall-isforzi tal-mibki l-E.T. Mons. Isqof Nikol Ġużeppi Cauchi, dakinhar Kappillan ta' Fontana. Anke Dun Nikol, f'dak iż-żmien hekk bikri meta Ghawdex kien għadu jxidd il-libsa rurali tiegħu, fehem li s-soċjetà ta' madwaru kienet qed tinbidel u għalhekk, jekk it-tagħlim tal-Vanġelu kellu jibqa' relevanti għall-familji tagħna kien hemm bżonn li jiġi nkarnat fil-ħajja ta' kuljum b'mod iktar sistematiku.

Naturalment dan il-Moviment ġabar madwaru għadd ta' segwaçi li matul il-mogħdija taż-żmien taw il-kontribut tagħhom għat-tishħiħ ta' din l-ġħaqda kemm f'Malta kif ukoll f'Għawdex. F'Għawdex il-Moviment Azzjoni Soċjali dejjem kien attiv. Il-dar tal-Moviment tinsab fi Triq Pompej ir-Rabat fejn isiru l-laqqħat u l-korsijiet diversi li jsiru minn żmien għal żmien. Fost dawn il-korsijiet li wħud minnhom saru bil-kollaborazzjoni mal-Fergħa t'Għawdex tal-Università ta' Malta, ta' min isemmi dawk għan-nurses fl-isptar, għall-carers tal-familjari morda jew anzjani tal-leadership, tal-public speaking, tat-tagħlim soċjali tal-Knisja u dan l-ahħar tat-Time Management u ieħor tal-Parental Skills. Dawn il-korsijiet dejjem ġibdu attendenza tajba u ġew apprezzati ferm.

Bla dubju l-attività l-iktar sinonima mal-MAS f'Għawdex hija l-Ğimgħa Soċjali. Mit-twaqqif tiegħu fil-għażira tat-tliet għoljet, il-MAS dejjem ħabrek biex ixerred it-tagħlim soċjali tal-Knisja; misjub l-iktar fid-dokumenti tal-Konċilji, partikularment Vatikan II, u fl-enċikliċi tal-Papiet ibda mill-famuža *Rerum Novarum* tal-Ljun XIII sa dawk tal-Beatu Ģwanni Pawlu II u ta' Benedittu XVI. Żgur li l-parroċċi f'Għawdex kellhom il-grazzja ta' Ğimgħa Soċjali; hafna minnhom iktar minn waħda. Kif jixhed l-isem stess ta' din l-inizjattiva, Ğimgħa Soċjali tkun tikkonsisti f'konċentrazzjoni ta' tagħlim fuq medda ta' ġimgħa jew ħmistax f'parroċċa partikulari dejjem bil-permess tal-Arċipriet jew Kappillan u bil-kollaborazzjoni tal-Kunsill Parrokkjali. Jiġi ppreperat programm minn xħur qabel li jkun jinkludi laqgħat għall-kategoriji – tfal, żgħażaq, għarrajjes, ġenituri, anzjani, studenti universitarji, professjonisti u haddiema, żjajjar fl-iskejjel, programmi tar-Radju, seminars u diskussionijiet. Hafna drabi jkunu mistiedna kelliema esperti fil-qasam tagħhom, kemm Għawdxin kif ukoll Maltin.

Fis-Sena 2000, il-MAS vara l-Proġett tal-Millennju bil-ħsieb li jagħmel is-soċjetà Għawdxija iktar konxja mill-problemi li kienu qed jolqtu t-tessuti soċjali tal-gżira. F'dan l-isfond ġew avviċinati diversi persuni kkwalifikati li preparaw studju rigward oqsma specifċi bħalma huma l-edukazzjoni, is-sahħha, ix-xogħol u r-relazzjonijiet industrijali, l-ambjent, il-ġustizzja soċjali, l-ekonomija, il-wirt storiku, il-media u t-trasport. Dawn ġew ipprezentati waqt *seminars* li saru apposta matul is-sena millenarja bil-ħsieb li 'l-quddiem jingābru u jiġu ppubblikati. Dan ix-xogħol issa wasal fl-ahħar faži tiegħu u b'din il-pubblikazzjoni, il-MAS ikun qed jagħti l-kontribut tiegħu lis-soċjetà Għawdxija billi jitfa' dawl fuq is-sitwazzjoni preżenti u joffri soluzzjonijiet.

U jekk qed insemmu l-pubblikazzjoni ta' dan il-ktieb tal-Millennju, ta min jgħid li din mhix xi eċċeazzjoni ta' darba. Il-MAS hu magħruf ukoll għal diversi pubblikazzjonijiet ta' kotba u fuljetti, l-iktar dwar aspetti soċjali. Ta' min isemmi li għal diversi snin il-MAS kien jippubblika l-ġurnal 'il-Qawmien', b'diversi artikli ta' interress. Fl-ahħar deċennju tas-seklu għoxrin il-MAS f'Għawdex dahal ghall-Proġett kbir, il-Kumpless t'Għajnsielem li orginarjament kien immirat biex iservi ta' Ċentru għall-Anzjani. Il-flus li kienu involuti fil-bini ta' dan il-Proġett bi shab mal-Knisja Għawdxija li tat-

l-art għal somma nominali u l-Gvern kienu jlaħħqu mal-kwart ta' miljun lira Maltin. Matul is-snин inbidlu diversi cirkostanzi u għalhekk riċentement sar ftehim mal-Kurja t'Għawdex biex issa l-parti amministrattiva tal-bini li tinkludi sala, kċina, uffiċċċu, lift, restaurant u kmamar oħra qed tintuża mill-MAS l-iktar bhala *Day Centre* għall-Anzjani u attivitajiet oħra bħal konferenzi, seminars u irtiri, filwaqt li l-block ta' 12-il flat ser jiġi amministrat mill-Kurja t'Għawdex.

Il-MAS jorganizza wkoll attivitajiet ta' ġbir ta' fondi bhal *Bar-B-Qs* u *Bazaars* biex ikun jista' jlaħħaq mal-ispejjeż kurrenti u l-manutenzjoni tal-Post Ċentrali fir-Rabat. Barra minn hekk il-MAS għandu diversi sostenituri u benefatturi li jagħtu l-kontribut tagħhom ukoll. Il-Kumitat tat-tmexxija f'Għawdex jiltaqa' regolarmen darba fix-xahar taħt il-presidenza tal-Kan. Ġużeppi Sacco li issa ilu għal snin twal involut fil-Moviment. Il-Kumitat iżomm ruħu aġġornat bis-sitwazzjoni soċjali u politika fil-pajjiż u joħroġ *media releases* biex isemma leħnu fuq diversi kwistjonijiet li jkunu qed jiġu diskussi fil-pajjiż; dejjem skont il-valuri u l-principji tiegħu. Naturalment il-preżenza ta' iktar membri tgħin biex dan il-Moviment jibqa' haj u rilevanti u għalhekk minn dawn il-paġni nagħmel appell lil dawk li għandhom għal qalbhom il-progress veru t'Għawdex biex ma joqogħidux lura.

RAYMOND CEFAI TAL-KELBA LTD.

- BUILDING CONTRACTOR
- CRANE &
- GENERATOR HIRE

"RayRita", Triq it-Tempju, Qala, Gozo.
Tel: 2155 7847, 2156 2532   Mob: 9949 3169

